

**slovenský jazyk
a literatúra**

A

abeceda *abecedy* ábécé**adresa** *adresy* cím

adresa odosielateľa a feladó címe

adresát *adresáti* címzett**aforizmus** *aforizmy* aforizma**anekdota** *anekdoty* anekdota**antonymum** *antonymá* ellentétes

jelentésű szó

argument *argumenty* érv**archaizmus** *archaizmy* archaizmus**autor** *autori* szerző

B

bábka *bábky* báb**bábkar** *bábkari* bábjátékos**bábkoherc** *bábkoherci* bábszínész**báj** *báje* mítosz**bájka** *bájky* állatmese**balada** *balady* ballada**báseň** *básne* vers**básnická otázka** költői kérdés**bodka** *bodky* pont

dve bodky két pont

bodkočiarka *bodkočiarky* pontosvessző

C

citoslovce *citoslovcia* indulatszavak

Č

čas *časy* igeidő

budúci čas jövő idő

minulý čas múlt idő

prítomný čas jelen idő

časopis *časopisy* folyóirat

detský časopis gyermekfolyóirat

časovanie igeragozás**časovať** *časuje časujú* nedok. ragozni**častica** *častice* módosítószó**čiarka** *čiarky* vessző**činohra** *činohry* színmű**číslo** *čísla* szám

jednotné číslo egyes szám

množné číslo többes szám

číslovka *číslovky* számnév

násobná číslovka törtszámnév

neurčitá číslovka határozatlan számnév**radová číslovka** sorszámnév**určitá číslovka** határozott számnév**základná číslovka** tőszámnév**čitateľ** *čitatelia* olvasó

D

debata *debaty* vita**dej** *deje* cselekmény**dejstvo** *dejstvá* felvonás**dialóg** *dialógy* párbeszéd**diel** *diely* rész**diskusia** *diskusie* eszmecsere**divadlo** *divadlá* színház

bábkové divadlo bábszínház

divák *diváci* néző**dĺžeň** *dĺžne* ékezet**dôraz** hangsúly**dráma** dráma**dramaturg** *dramaturgovia* dramaturg **dvojbodka** *dvojbodky* kettőspont **dvojhláska** *dvojhlásky* kettőshangzó

E

e-mail, mejl *e-maily, mejly* e-mail, méjl**encyklopédia** *encyklopédie* enciklopédia**epika** epika**epiteton** *epitetá* díszítő jelző

F

film *filmy* film

H

hádanka *hádanky* találós kérdés**herec** *herci* színész**historizmus** *historizmy* historizmus**hláska** *hlásky* hang

slabikotvorné hlásy szótagképző

mássalhangzók

hra *hry* játék

divadelná hra színdarab

rozhlasová hra rádiójáték

humor humor

CH

charakteristika *charakteristiky* jellemzés

I

ilustrácia *ilustrácie* illusztráció
ilustrátor *ilustrátori* illusztrátor
interpunkcia központosítás
interpunkčné znamienko írásjel
inzerát *inzeráty* hirdetés

J

jazyk *jazyky* nyelv
národný jazyk nemzeti nyelv
spisovný jazyk irodalmi nyelv
jazykoveda nyelvészet

K

kapitola *kapitoly* fejezet
kino *kiná* mozi
kniha *knihy* könyv
knižnica *knižnice* könyvtár
komédia *komédie* vígjáték
komiks *komiksy* képregény
kompozícia *kompozície* kompozíció
vnútorná kompozícia szerkezet
komunikácia kommunikáció
asertívna komunikácia asszertív kommunikáció
efektívna komunikácia hatékony kommunikáció

L

legenda *legendy* legenda
list *listy* levél
súkromný list magánlevél
úradný list hivatalos levél
literatúra irodalom
dobrodružná literatúra kalandirodalom
literatúra faktu tényirodalom
literatúra pre deti a mládež gyermek-és ifjúsági irodalom
náučná literatúra ismeretterjesztő irodalom
umelecká literatúra szépirodalom
vedecko-fantastická literatúra tudományos-fantasztikus irodalom
vedecko-populárna literatúra tudományos-ismeretterjesztő irodalom
lyrika líra

ľúbostná lyrika szerelmi líra
prírodná lyrika tájleíró költészet
reflexívna lyrika gondolati líra
spoločenská lyrika közösségi líra

M

mäkčeň *mäkčene* lágyítójel
metafora *metafory* metafora
modlitba *modlitby* imádság
monológ *monológy* monológ
myšlienka *myšlienky* gondolat
hlavná myšlienka mondanivaló

N

nadpis *nadpisy* cím
nákres *nákresy* ábra
nárečie *nárečia* nyelvjárás
náuka *nauky* tudomány
náuka o skladobnej rovine jazyka mondattan
náuka o tvarovej rovine jazyka alaktan
náuka o významovej rovine jazyka jelentés tan
náuka o zvukovej rovine jazyka hangtan
návod *návody* használati utasítás
neurčitok *neurčitky* főnévi igenév
nonsense nonszensz
noviny pomm. újság

O

obrat *obraty* forgalom
odsek *odseky* bekezdés
opis *opisy* leírás
odborný opis szakyszerű éírás
opis obrázka tájleírás
opis osoby személyleírás
opis pracovného postupu munkafolyamat leírása
opis predmetu tárgyleírás
umelecký opis szépirodalmi leírás
oslovenie *oslovenia* megszólítás
osnova *osnovy* vázlat
osoba *osoby* személy
ospravedlnenie *ospravedlnenia* igazolás
otáznik *otázniky* kérdőjel

oznam *oznamy* értesítés
oznámienie *oznámienia* értesítés

P

pád *pády* eset
pádové otázky az esetek kérdései
personifikácia *personifikácie*
 megszemélyesítés
pieseň *piesne* dal
 ľudová pieseň népdal
 populárna pieseň könnyűzenei dalok
písmo *písmená* betű
 malé písmeno kisbetű
 písané písmeno írott betű
 tlačené písmeno nyomtatott betű
 veľké písmeno nagybetű
písmo *pisma* betűtípus
plagát *plagáty* plakát
podmet *podmety* alany
 nevyjadrený podmet rejtett alany
 vyjadrený podmet alany
podstatné meno főnév
 abstraktné podstatné meno elvont főnév
 konkrétne podstatné meno konkrét főnév
 nesklonné podstatné meno nem ragozott főnév
 neživotné podstatné meno élettelen főnevek
 pomnožné podstatné meno többes számú főnevek
 vlastné podstatné meno tulajdonnév
 všeobecné podstatné meno köznév
 zvieracie podstatné meno állatnév
 životné podstatné meno élő főnevek
poézia költészet
pohl'adnica *pohl'adnice* képeslap
pointa *pointy* csattanó
pomenovanie *pomenovania* elnevezés
 jednoslovné pomenovanie egyszavas elnevezés
 nepriame pomenovanie közvetett elnevezés
 viacslovné pomenovanie többszavas elnevezés
 združené pomenovanie társított elnevezés
pomlčka *pomlčky* gondolatjel

porekadlo *porekadlá* szólás
poslucháč *poslucháči* hallgató
postava *postavy* szereplő
 hlavná postava főszereplő
 vedľajšia postava mellékszereplő
postoj *postoje* hozzáállás
povešť *povesti* monda
 autorská povešť műmonda
 ľudová povešť népmonda
poviedka *poviedky* elbeszélés
pozdrav *pozdravy* köszönés
pozvánka *pozvánky* meghívó
pranostika *pranostiky* népi időjósolás
pravidlo *pravidlá* szabály
 pravidlo o rytmickom krátení ritmikái rövidülés szabálya
pravopis helyesírás
predložka *predložky* előjárósó
predmet *predmety* tárgy
predpona *predpony* igekötő
 neslabičná predpona szótagot nem alkotó igekötő
 slabičná predpona szótagot alkotó igekötő
prejav *prejavy* beszéd
prestávka *prestávky* szünet
priama reč egyenes beszéd
príbeh *príbehy* történet
prídavné meno melléknév
 akostné prídavné meno minősítő melléknév
 privlastňovacie prídavné meno birtoklást kifejező melléknév
 vzťahové prídavné meno viszonyító melléknév
príhovor *príhovory* beszéd
 slávnostný príhovor alkalmi beszéd
prípona *prípony* rag
prírovnanie *prírovnania* hasonlat
príslovie *príslovia* közmondás
príslovka *príslovky* határozósó
 príslovka času időhatározósó
 príslovka miesta helyhatározósó
 príslovka príčiny okhatározósó
 príslovka spôsobu módhatározósó
 príslovkové určenie határozó
 príslovkové určenie času időhatározó

príslovkové určenie miesta helyhatározó
príslovkové určenie príčiny okhatározó
príslovkové určenie spôsobu módhatározó

prístavok *prístavky* értelmező jelző

prísudok *prísudky* állítmány

menný prísudok névszói állítmány

slovesno-menný prísudok névszói-igei állítmány

slovesný prísudok igei állítmány

privítanie üdvözlés

prívlastok *prívlastky* jelző

nezhodný prívlastok nem egyező jelző

zhodný prívlastok egyező jelző

prízvuk *prízvuky* hangsúly

hlavný slovný prízvuk szóhangsúly

próza *prózy* próza

R

recept *recepty* recept

refrén *refrény* refrén

reklama *reklamy* reklám

režisér *režiséri* rendező

riekanka *riekanky* mondóka

ľudová riekanka népi mondóka

rod *rody* nyelvtani nemek

mužský rod hímnem

stredný rod semleges nem

ženský rod nőnem

román *romány* regény

biografický román életrajzi regény

detektívny román detektívregény

dievčenský román lányregény

dobrodružný román kalandregény

historický román történelmi regény

román vo forme denníka napló formában

írt regény

rozhlas rádió

rozhovor *rozhovory* beszélgetés

telefonický rozhovor

telefonbeszélgetés

rozlúčenie elbúcsúzás

rozprávač *rozprávači* narátor, beszélő

rozprávanie *rozprávania* elbeszélés

rozprávanie s prvkami opisu elbeszélés

leíró részekkel

rozprávanie s využitím priamej reči
 elbeszélés idézéssel

rozprávka *rozprávky* mese

autorská rozprávka műmese

filmová rozprávka mesefilm

ľudová rozprávka népmese

televízna rozprávka televíziós mese

rozuzlenie *rozuzlenia* kibontakozás

rým *rýmy* rím

obkročný rým ölelkező rím

prerývaný rým félrím

striedavý rým keresztrím

združený rým párosrím

rytmus ritmus

S

samohláska *samohlásky* magánhangzó

dlhá samohláska hosszú magánhangzó

krátka samohláska rövid magánhangzó

scenár *scenáre* forgatókönyv

scenárista *scenáristi* forgatókönyvíró

schéma *schémy* ábra

сила hlasu hangerősség

sklad *sklady* szó szerkezet

prísudzovací sklad alany-állítmányi

szó szerkezet

vetné sklady szó szerkezetek

skloňovanie ragozás

skloňovať *skloňuje skloňujú* nedok. ragozni

skratka *skratky* rövidítés

slabika *slabiky* szótag

slohový postup szövegtípusok

informačný slohový postup tájékoztató

szöveg

opisný slohový postup leíró szöveg

rozprávací slohový postup elbeszélő

szöveg

výkladový slohový postup magyarázó szöveg

sloveso *slovesá* ige

neplnovýznamové sloveso segédige

nezvratné sloveso nem visszaható ige

plnovýznamové sloveso főige

zvratné sloveso visszaható ige

slovné spojenie szókapcsolat

ustálené slovné spojenie állandósult

szókapcsolat

slovník *slovníky* szótár

frazeologický slovník frazeológiai szótár

pravopisný slovník helyesírási szótár

slovník cudzích slov idegen szavak szótára

synonymický slovník szinonimaszótár

slovný druh szófaj

ohybný slovný druh ragozható szófajok

slovo *slová* szó

citovo zafarbené (expresívne) slovo

érzelmet kifejező szó

domáce slovo konyhanyelvi kifejezés

jednovýznamové slovo egyjelentésű szó

kľúčové slovo kulcsszó

nárečové slovo nyelvjárási szó

nespisovné slovo nem irodalmi szó

neutrálne slovo semleges szó

nové slovo új szó

odborné slovo szakszó

odvodené slovo képzett szó

slangové slovo szleng szó

slovo cudzieho pôvodu idegen eredetű szó

spisovné slovo irodalmi szó

viacvýznamové slovo többjelentésű szó

vybrané slovo kivételes szó

základové slovo alapszó

zastarané slovo archaizmus

zložené slovo összetett szó

slovosled szórend

slovtvorný základ szótó

spisovateľ *spisovatelia* író

spodobovanie hasonulás

spojka *spojky* kötőszó

spojovník *spojovníky* kötőjel

spoluhláska *spoluhlásky* mássalhangzó

mäkká spoluhláska lágy mássalhangzó

neznelá spoluhláska zöngétlen

mássalhangzó

obojaká spoluhláska semleges

mássalhangzó

tvrdá spoluhláska kemény mássalhangzó

znelá nepárová spoluhláska zöngés

páratlan mássalhangzó

znelá spoluhláska zöngés mássalhangzó

spôsob *spôsoby* mód

oznamovací spôsob kijelentő mód

podmieňovací spôsob feltételes mód

rozkazovací spôsob felszólító mód

správa *správy* hír

strofa *strofy* versszak

stupňovanie fokozás

súvetie *súvetia* összetett mondat

synonymum *synonymá* szinonima

Š

štýl *štýly* stílus

administratívny štýl hivatalos stílus

hovorový štýl társalgási stílus

jazykový štýl stílusrétegek

náučný štýl tudományos stílus

publicistický štýl publicisztikai stílus

rečnícky štýl szónoki stílus

umelecký štýl szépirodalmi stílus

T

televízia *televízie* televízió

téma *témy* téma

tempo *tempá* tempó

text *texty* szöveg

umelecký text irodalmi szöveg

vecný text ismeretterjesztő szöveg

tvar *tvary* alak

jednoduchý tvar egyszerű alak

zložený tvar összetett alak

tykanie tegezés

Ú

úvaha *úvahy* elmélkedés

úvod *úvody* bevezetés

úvodzovka *úvodzovky* idézőjel

V

verš *verše* verssor

voľný verš szabadvers

veta *vety* mondat

dvojčlenná veta tömondat

holá veta tömondat

jednočlenná veta hiányos mondat

jednočlenná veta menná tagolatlan mondat

jednočlenná veta slovesná hiányos mondat

jednoduchá veta egyszerű mondat

opytovacia veta kérdő mondat

oznamovacia veta kijelentő mondat

rozkazovacia veta felszólító mondat
rozvitá veta bővített mondat
uvádzacia veta idéző mondat
zvolacia veta felkiáltó mondat
želacia veta óhajtó mondat
vetný člen mondatrészek
hlavné vetné členy főmondatrészek
vedľajšie vetné členy bővítmények
vid igeszemlélet szerinti felosztás
dokonavý vid befejezett ige
nedokonavý vid befejezetlen ige
vizitka *vizitky* névjegykártya
vokalizácia kiejtés
vyčítanka *vyčítanky* kiszámoló
vykanie magázás
výklad magyarázat
výkričník *výkričníky* felkiáltójel
výslovnosť kiejtés
splývavá/viazaná výslovnosť folyékony kiejtés
výt'ah jegyzet
vyvrcholenie tetőpont
vzor *vzory* minta

Z

zámeno *zámená* névmás
opytovacie zámeno kérdő névmás
osobné zámeno *privlastňovacie* birtokos névmás
osobné zámeno személyes névmás
osobné zámeno *základné* általános névmás
ukazovacie zámeno mutató névmás
zápletka *zápletky* bonyodalom
zátvorka *zátvorky* zárójel
záver *závery* befejezés
zdrobnenina *zdrobneniny* kicsinyítő képzős szó
zhoda egyezés
zosobnenie megszemélyesítés
zoznam *zoznamy* lista
telefónny zoznam telefonkönyv

Ž

životopis *životopisy* önéletrajz
štruktúrovaný životopis strukturált önéletrajz

